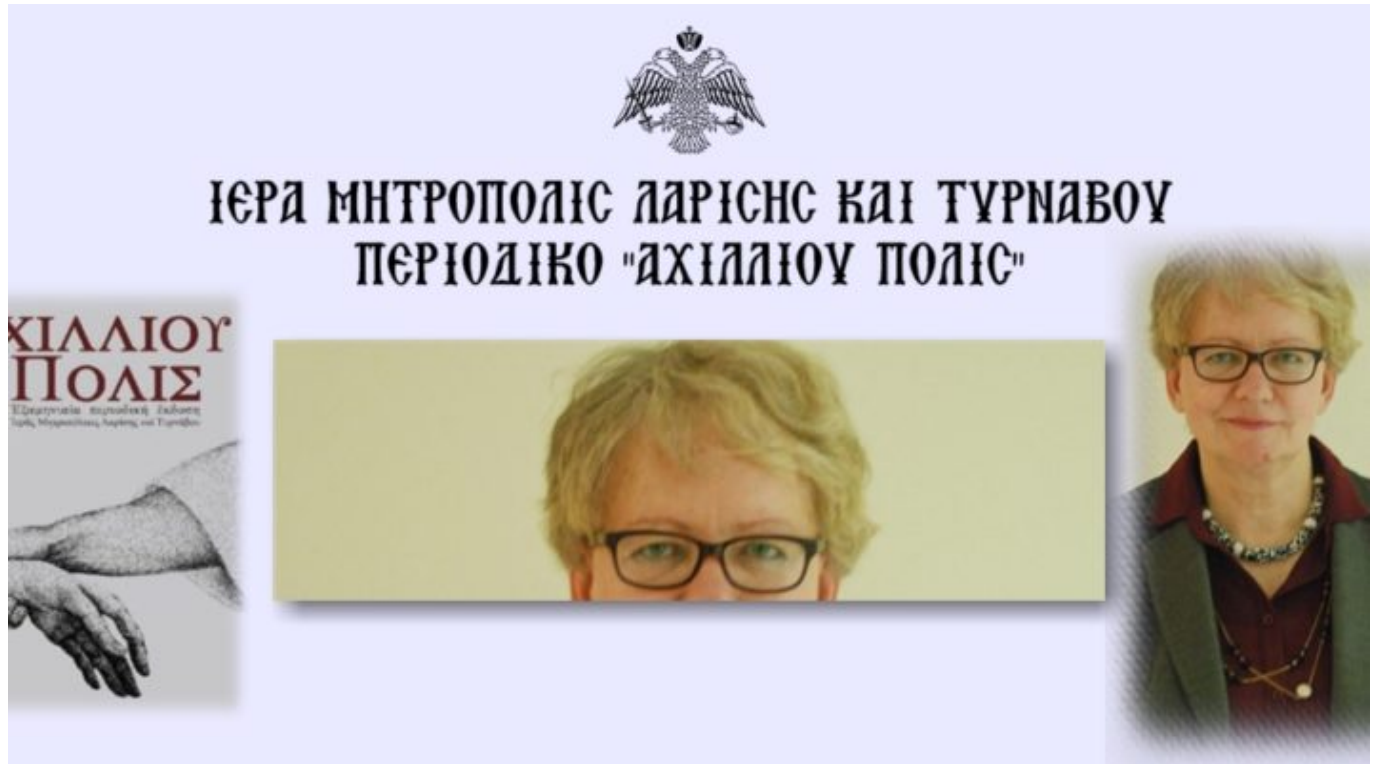

“Ο Άγιος Αχίλλιος μέσα από τις αίθουσες του διαχρονικού Μουσείου Λάρισας”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Λαρίσης και Τυρνάβου

Γράφει η κα Σταυρούλα Σδρόλια, Δρ Αρχαιολογίας, Προϊσταμένη ΕΦΑ Λάρισας: “Ο ΑΓΙΟΣ ΑΧΙΛΛΙΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΤΟΥ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ”. Διαβάστε το άρθρο στην [ΑΧΙΛΛΙΟΥ ΠΟΛΙΣ](#)

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΧΙΛΛΕΙΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΤΟΥ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ*

Τό Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας άνοιξε τίς πύλες του στό κοινό στά τέλη τοῦ 2015 καί περιλαμβάνει ἐπιλεγμένα ἀντικείμενα ὀλων των ἐποχών, ποῦ ἐπιλέχθηκαν ἀπό τό πλούσιο ὕλικό ποῦ συγκεντρώθηκε στήν Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων ἀπό ἀνασκαφές, παραδόσεις καί δωρεές. Ἡ βασική ἀφήγηση τῆς έκθεσης εἶναι ὁ θεσσαλικός χώρος διαχρονικά, μέ κέντρο τή Λάρισα καί τήν εὐρύτερη περιοχή της, ἡ θεσμική ὀργάνωση τῶν κοινωνιῶν καί ὁ τρόπος ποῦ αὐτή μεταβάλλεται μέσα στούς αἰῶνες. Ἀπό τήν ἀφήγηση αὐτή δέν θά μπορούσε νά λείπει ἡ παρουσίαση τοῦ Ἁγίου Ἀχιλλίου καί τοῦ ναοῦ του, στοιχεῖα καθοριστικά γιά τή φυσιογνωμία τῆς πόλης τῆς Λάρισας.

Ἡ ἐποχή κατά τήν ὁποία ἔζησε ὁ Ἅγιος Ἀχιλλεῖος, ἡ πρώιμη βυζαντινή περίοδος, περιλαμβάνεται στήν ἑνατη ἐνότητα τῆς έκθεσης, ποῦ ἔπεται ἐκείνης τῶν ρωμαίων χρόνων καί ἔχει τόν εἰληωττο τίτλο «Νέα Θεσσαλία, Νέοι Θεομοί στήν πόλη» (εἰκ. 1). Ἡ κύρια ἰδέα ποῦ ἀναπτύσσεται εἶναι ἡ ἐπιμεράτωση τοῦ χριστιανισμοῦ καί ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο αὐτή ἐπιδέασε τό κράτος, τίς πόλεις καί τήν κοινωνία. Στήν ἐνότητα αὐτή παρουσιάζονται γιά πρώτη φορά στό κοινό

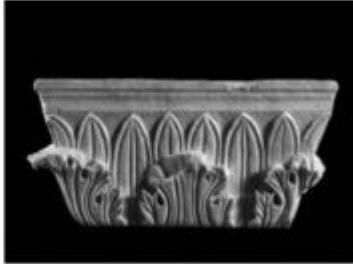

Εἰκ. 1. Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας. Ἐνότητα παλααιοχριστιανικῶν χρόνων.

* Μία πρώτη έκδοχή αὐτῆς τῆς ἐργασίας παρουσιάστηκε στήν 4η Ἡμερίδα Λαοκρατικῶν Ἀρχαιολογικῶν Σπουδῶν τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Λάρισας καί Τυρνάβου τήν 29-10-2015. Μέ τήν παρουσία ἐργασία ἐπιχειρεῖται μιὰ σύνοψη τῶν ἀρχαιολογικῶν δεδομένων γιά τόν Ἅγιο Ἀχιλλεῖο.

ἀρχαιολογικά εὐρήματα που διαφωτίζουν ζητήματα γύρω από τόν Άγιο Άχλλαιο καί τόν ναό του, πολλά από αὐτά 40 χρόνια μετά τήν ἀρχαί τους ἀποκαύληρη. Τά εὐρήματα ἐντάσσονται στό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τους, συνοδευόμενα ἀπό ἐκθέματα ἀπό πολλές περιοχές τῆς Θεσσαλίας καί πλούσιο ἐποπτικό ὕλικό, μέ συνέπεια νά παρέχεται συνολική εἰκόνα τῆς πρώιμης χριστιανικῆς τέχνης στήν περιοχή, στήν ὁποία ἀπό παρῶς κυριαρχοῦσε ἡ Μητρόπολη Λαρίσης¹.

Στήν ἀρχή τῆς ἐνότητος ἀποδίδεται παραστατικά ἡ μετάβαση ἀπό τή μία ἐποχή στήν ἄλλη μέ ἓνα ἐπίκρανο ἀπό τή μεγάλη παλααιοχριστιανική βασιλική τῆς ὁδοῦ Κίπρου, τό ὅποιο σκαλισθῆκε πάνω σε ἓνα ρωμαϊκό ἄγλυμα² (εἰκ. 2). Ἡ βασιλική αὐτή, κτίριο τοῦ 5ου αἰ., ἦταν ἡ μεγαλύτερη καί παλαιότερη ἐκκλησία τῆς Λαρίσης, σύμφωνα μέ τά μέχρι σήμερα δεδομένα καί πιθανότατα ὁ μητροπολιτικός ναός πρὶν τήν ἀνέγερση τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀχλλίου στόν

Εἰκ. 2. Ἐπίκρανο ἀπό τή βασιλική τῆς ὁδοῦ Κίπρου.

λόφο τοῦ Φρουρίου³. Ἦταν μιά τρύλιτη βασιλική, κοσμημένη μέ τοιχογραφίες καί ψηφιδωτά δάπεδα, ἡ ὁποία ἀνασκαφικῶς κατέ τό μεγαλύτερο μέρος τῆς τό 1978 καί διατηρεῖται σέ κατάρωση κάτω ἀπό πολυχώροφη οἰκοδομή⁴. Τό ἐκτιθέμενο ἐπίκρανο ἀνῆκε στό τριβηλο ἄνοιγμα, μέσω τοῦ ὁποίου εἰσέρχονταν οἱ πιστοί ἀπό τόν νότιο καί τόν κεντρικό κλίτος. Στό κέντρο τοῦ κίρθου ἀπέθετε ἡ γνωστή ψηφιδωτή παράσταση μέ τά δύο παγώνια που πλασιάζουν ἀγγελο,

¹ Ἦδη τό 431 ἀναφέρεται ὅτι ὑπῆρχε ἀρχαία συνθήκη νά χρησιμοποιεῖται μητροπολίτης Θεσσαλίας ὁ ἐπίσκοπος Λαρίσης. Α. Ἀβραμίου, *Ἡ Βυζαντινὴ Θεσσαλία μέχρι τοῦ 1204*, Αἰθῶνα 1974, 45.

² Β. Σιθαιεύου-Κρετιμάλλη, *Ο ἀνάρθρωτος ἀρχαιολογικός διάκοσμος στή Θεσσαλία καί Φθιώτιδα*, Βόλος 2012, σ. 360-365, εἰκ. 208-210. Τό ἐπίκρανο τοποθετεῖται στή δεξιὰ φάση τῆς βασιλικῆς, τόν 6ο ἢ 7ο αἰώνα.

³ Β. Σιθαιεύου-Κρετιμάλλη, *Ἐπιανεξέταση τῶν ἀρχαιολογικῶν δεδομένων ἀπό τή βασιλική τῆς ὁδοῦ Κίπρου καί τὸ κτίριο τῆς ὁδοῦ Ὀλύμπου στή Λάρισα*, *Δόξα, Τιμητικός Τόμος στήν καθ' ἡμετέραν Νίκο Νικονίνο*, Θεσσαλονίκη 2006, 199-200.

⁴ Α. Δερζιώτης, *Παλααιοχριστιανικά κτίσματα τῆς πόλεως Λαρίσης*, *Πρακτικά Α' Ἱστορικοῦ-Αρχαιολογικοῦ Σιμεπίου, Λάρισα: Παρελθόν καί Μέλλον*, Λάρισα 1983, 203-204.